

<p>DIRECCIÓ GENERAL DE SERVEIS SOCIALS I PERSONES AMB SITUACIÓ DE DEPENDÈNCIA Ciutat Administrativa 9 d'Octubre Torre 3 PLANTA 1 Carrer Castan Tobeñas, nº 77 46018 VALÈNCIA</p>		PROVGRESI MAJOR
		Data creació : 01/07/2017
		Data revisió : 00/00/00

PROTOCOL D'ACTUACIÓ CONTRA LA VIOLÈNCIA DE GÈNERE EN CENTRES RESIDENCIALS PER A PERSONES MAJORS DE LA GENERALITAT VALENCIANA

 GENERALITAT VALENCIANA <small>VICEPRESIDENCIA Y CONSEJERIA DE IGUALDAD Y POLÍTICAS INCLUSIVAS</small>	PROTOCOL D' ACTUACIÓ CONTRA LA VIOLÈNCIA DE GÈNERO EN CENTRES DE PERSONES MAJORS DE LA GVA	
DIRECCIÓ GENERAL DE SERVEIS SOCIALS I PERSONES AMB SITUACIÓ DE DEPENDÈNCIA Ciutat Administrativa 9 d'Octubre Torre 3 PLANTA 1 Carrer Castan Tobeñas, nº 77 46018 VALÈNCIA		PROVGRESI MAJOR
	Data creació :	01/07/2017
	Data revisió :	00/00/00

1- OBJECTE

El present protocol té com a objecte establir pautes d'actuació per a la prevenció, detecció, atenció i protecció de casos de violència de gènere en els centres residencials de persones majors de titularitat la Conselleria d'Igualtat i Polítiques Inclusives.

Per a l'aplicació del present protocol es tindran en compte les següents consideracions:

Concepte de violència de gènere: S'entén per violència de gènere la violència “que, com a manifestació de la discriminació, la situació de desigualtat i les relacions de poder dels homes sobre les dones, s'exerceix sobre aquestes per part dels qui siguen o hagen sigut els seus cònjuges o dels qui estiguen o hagen estat lligats a elles per relacions similars d'afectivitat, àdhuc sense convivència.”

En conseqüència, aquest protocol abordarà la violència que pateixen algunes dones per part de les seues parelles o ex – parelles, tant respecte de relacions prèvies a l'ingrés en els centres, com en relació amb les parelles que puguen formar-se en els mateixos centres.

2- APLICACIÓ

El protocol s'aplicarà en els centres residencials de persones majors/majors dependents de titularitat de la Conselleria d'Igualtat i Polítiques Inclusives.

 GENERALITAT VALENCIANA <small>VICEPRESIDENCIA Y CONSEJERÍA DE IGUALDAD Y POLÍTICAS INCLUSIVAS</small>	PROTOCOL D' ACTUACIÓ CONTRA LA VIOLÈNCIA DE GÈNERO EN CENTRES DE PERSONES MAJORS DE LA GVA	
DIRECCIÓ GENERAL DE SERVEIS SOCIALS I PERSONES AMB SITUACIÓ DE DEPENDÈNCIA Ciutat Administrativa 9 d'Octubre Torre 3 PLANTA 1 Carrer Castan Tobeñas, nº 77 46018 VALÈNCIA		PROVGRESI MAJOR
	Data creació :	01/07/2017
	Data revisió :	00/00/00

3- FACTORS DE LA VIOLÈNCIA DE GÈNERE EN LES DONES MAJORS .

Encara que la violència de gènere presenta causes, característiques i conseqüències comunes, ha d'indicar-se que algunes dones, per les seues circumstàncies personals i socials, poden tenir major risc de patir aquest tipus de violència, unes altres poden tenir majors dificultats per a eixir d'ella i hi ha els qui poden trobar més impediments per a accedir als serveis d'atenció especialitzada posats a la seua disposició. Entre elles es troben les dones majors de 65 anys d'edat.

Els estudis incideixen que la majoria de les propostes per a trencar el cercle de violència estan centrades en la idea d'eixir o trencar la relació de parella. Si bé, en els casos de les dones majors, quan cerquen ajuda, no solen pretendre trencar amb la relació de parella, sinó minimitzar i fer front a les conductes abusives del maltractador

Des d'aquestes consideracions és important destacar els següents factors en el col·lectiu de dones majors de 65 anys:

Doble discriminació

Les dones majors de 65 anys són considerades com un grup especialment vulnerable perquè poden estar exposades a una doble discriminació: d'una banda, a una discriminació per raó de sexe; i per una altra, a una discriminació per raó d'edat.

Cronificació i normalització

Les situacions de convivència perllongades amb l'agressor solen portar a la cronificació i normalització de la violència de gènere. Aquestes dones han pogut patir maltractament durant molts anys i no haver sigut conscients d'açò, podent haver desenvolupat diferents sentiments d'indefensió, incapacitat i impotència que els impedeix plantejar-se alternatives a la seua situació.

 GENERALITAT VALENCIANA <small>VICEPRESIDENCIA Y CONSEJERÍA DE IGUALDAD Y POLÍTICAS INCLUSIVAS</small>	PROTOCOL D' ACTUACIÓ CONTRA LA VIOLÈNCIA DE GÈNERO EN CENTRES DE PERSONES MAJORS DE LA GVA	
DIRECCIÓ GENERAL DE SERVEIS SOCIALS I PERSONES AMB SITUACIÓ DE DEPENDÈNCIA Ciutat Administrativa 9 d'Octubre Torre 3 PLANTA 1 Carrer Castan Tobeñas, nº 77 46018 VALÈNCIA		PROVGREST MAJOR
	Data creació :	01/07/2017
	Data revisió :	00/00/00

Manteniment de la relació violenta

- Les dones majors, esgrimeixen com a argument per a haver suportat anys de maltractament:
- La necessitat d'un entorn estable per a la criança dels seus fills i filles.
- **L'edat, la resignació i la idea que ja no hi ha futur per a elles** “a hores d'ara perquè canviar les coses”.
- La vergonya d'expressar les situacions viscudes i la seua baixa autoestima.
- La presència de **creences religioses**.
- No ser una càrrega per a les persones descendents.

Dependència de l'agressor

Un altre factor freqüent és el de la dependència de l'agressor. En el cas de les dones majors, aquest tipus de dependència sol ser en primer lloc econòmica, la qual cosa en molts casos impedeix que les dones es plantegen com a possibilitat la separació o la ruptura de la relació i l'inici d'una vida autònoma, independent i lliure de violència; i en segon lloc la dependència emocional, constituïda en raó a models específics de gènere, i un alt nivell de sentiments de responsabilitat. La dona major no es visualitza com una dona independent fóra del matrimoni. Per a ella el matrimoni és un compromís per a tota la vida i no es veu a si mateixa separada/divorciada.

Entorn familiar

En altres ocasions, les dones majors que es plantegen la separació del seu agressor poden no rebre un suport suficient per part dels seus fills i filles o fins i tot poden ser culpabilitzades o animades al fet que desistisquen d'açò. Els seus fills poden valorar autoritàriament no el benestar de la seua mare, sinó la situació en la qual quedarà el seu pare

Falta d'informació

Un altre aspecte important és la falta d'informació sobre els sistemes de suport, normativa, drets, i serveis d'ajuda existents. El coneixement de la dona major sobre la normativa de protecció davant la violència de gènere és menor, la qual

 GENERALITAT VALENCIANA <small>VICEPRESIDENCIA Y CONSEJERÍA DE IGUALDAD Y POLÍTICAS INCLUSIVAS</small>	PROTOCOL D' ACTUACIÓ CONTRA LA VIOLÈNCIA DE GÈNERO EN CENTRES DE PERSONES MAJORS DE LA GVA	
DIRECCIÓ GENERAL DE SERVEIS SOCIALS I PERSONES AMB SITUACIÓ DE DEPENDÈNCIA Ciutat Administrativa 9 d'Octubre Torre 3 PLANTA 1 Carrer Castan Tobeñas, nº 77 46018 VALÈNCIA		PROVGRESI MAJOR
	Data creació :	01/07/2017
	Data revisió :	00/00/00

cosa es constitueix com un factor obstructiu addicional quan cerca ajuda. En conjunció amb aquesta falta d'informació se situa la desconfiança del sistema judicial i dels professionals

Educació-socialització

El procés de socialització de les dones majors és singular atés que els ha tocat viure contextos socioculturals i polítics diferents, condicionades per les **creences religioses**, per un règim polític que afectava directament a la posició de les dones en la família i en la societat en el seu conjunt i una **època** en la qual les dones estaven supeditades als homes. Al costat de tots aquests factors no hem d'oblidar que les dones majors presenten una major **resistència al canvi per la seua edat i la por al desconegut** i a tot el que siga començar de nou.

4.- PRINCIPIS BÀSICS DE L'ACTUACIÓ

Les actuacions que es desenvolupen com a conseqüència de l'aplicació d'aquest protocol tindran en compte els següents principis bàsics:

a) Protecció de la intimitat. La protecció de la intimitat de les dones víctimes és una premissa bàsica a l'hora d'implementar qualsevol de les actuacions d'aquest protocol. A més, tota transmissió de dades de caràcter personal que es puga derivar de la seua aplicació es realitzarà conforme a la Llei Orgànica 15/1999, de 13 de desembre, de Protecció de Dades de Caràcter Personal i la seua normativa de desenvolupament.

b) Orientació individualitzada. Davant la sospita o certesa de l'existència d'un cas de violència de gènere, es farà una intervenció individualitzada adaptada a les circumstàncies personals i socials de cada dona.

c) Escolta empàtica. És important una escolta activa, i mai es jutjaran els seus comentaris o opinions.

d) Proactivitat. Participació activa compromesa i responsable dels professionals, en la prevenció i detecció de possibles casos no declarats de violència de gènere. i) Coordinació. Atés que serà necessària la intervenció de diverses unitats i/o centres de treball, s'engegaran tots els mecanismes precisos

 GENERALITAT VALENCIANA <small>VICEPRESIDÈNCIA I CONSELLERIA DE IGUALTAT I POLÍTICS INCLUSIUS</small>	PROTOCOL D' ACTUACIÓ CONTRA LA VIOLÈNCIA DE GÈNERO EN CENTRES DE PERSONES MAJORS DE LA GVA	
DIRECCIÓ GENERAL DE SERVEIS SOCIALS I PERSONES AMB SITUACIÓ DE DEPENDÈNCIA Ciutat Administrativa 9 d'Octubre Torre 3 PLANTA 1 Carrer Castan Tobeñas, nº 77 46018 VALÈNCIA		PROVGRESI MAJOR
	Data creació :	01/07/2017
	Data revisió :	00/00/00

per a assegurar la seua coordinació. Tot açò amb la finalitat d'evitar que la dona haja d'explicar en diferents ocasions la seua vivència o que pugua patir altres efectes derivats de la revictimització o victimització secundària.

f) Seguiment. Tant el seguiment individualitzat de cada cas de violència de gènere, com el de l'aplicació del present protocol, són elements fonamentals per a la implementació correcta d'aquest document.

g) Difusió del protocol. Amb la finalitat de donar a conèixer el seu contingut entre tots els professionals dels centres residencials de majors, de titularitat de la Vicepresidència d'Igualtat i Polítiques Inclusives, es donarà la màxima difusió del present protocol, i serà remès a les Direccions Territorials i als directors/as dels centres.

5.- ACTUACIONS DE SENSIBILITZACIÓ I PREVENCIÓ

En la mesura de les seues possibilitats, els centres de la Vicepresidència d'Igualtat i Polítiques Inclusives impulsaran la realització de les següents actuacions de sensibilització i prevenció de la violència de gènere:

- Impulsar la difusió de campanyes i materials divulgatius de sensibilització i prevenció en col·laboració amb Direcció General de l'Institut Valencià dels Dónes i per la Igualtat de Gènere.
- Incloure dins dels actes commemoratius del “Dia mundial de presa de consciència de l'abús i maltractament en la vellesa”, o de el “Dia Internacional de la Violència contra la Dona” actuacions que visibilicen la violència de gènere.-
- Formar al personal dels centres en els quals s'aplica el protocol en matèria de violència de gènere. En col·laboració amb l' IVAP, es possibilitarà que la direcció dels centres i els professionals (metge, psicòleg, treballador social, infermer, fisioterapeuta, tasoc, auxiliars de clínica.) que no disposen de formació en violència de gènere la reben inicialment.
- En el cas de centres de gestió integral, es recomanarà a les empreses contractistes que en el termini d'un any incloguen en els plans formatius la formació en violència de gènere

 GENERALITAT VALENCIANA <small>VICEPRESIDENCIA Y CONSEJERÍA DE IGUALDAD Y POLÍTICAS INCLUSIVAS</small>	PROTOCOL D' ACTUACIÓ CONTRA LA VIOLÈNCIA DE GÈNERO EN CENTRES DE PERSONES MAJORS DE LA GVA	
DIRECCIÓ GENERAL DE SERVEIS SOCIALS I PERSONES AMB SITUACIÓ DE DEPENDÈNCIA Ciutat Administrativa 9 d'Octubre Torre 3 PLANTA 1 Carrer Castan Tobeñas, nº 77 46018 VALÈNCIA		PROVGRESI MAJOR
	Data creació :	01/07/2017
	Data revisió :	00/00/00

6.- LEGISLACIÓ

Àmbit Internacional:

- 1945 Carta Nacions Unides.
- 1979 Convenció sobre l'eliminació de totes les formes de discriminació contra la Dona. Nacions Unides.
- 1993 Declaració i Programa d'Acció de Viena, aprovada per l'Assemblea General. Nacions Unides.
- 1996 Resolució WHA49.25 de prevenció de la violència: una prioritat de salut pública de l'Assemblea Mundial de la salut.
- 2002 Recomanació (2002) 5 Adoptada pel Comitè de Ministres del Consell d'Europa sobre protecció de la dona contra la violència.

Àmbit Estatal:

- Llei 27/2003, de 31 de juliol, reguladora de l'Ordre de Protecció de les víctimes de la Violència Domèstica. (BOE núm. 183 de 01.08.2003).
- Llei Orgànica 1/2014, de 28 de desembre, de Mesures de Protecció Integral contra la Violència de Gènere. (BOE núm. 313 de 29.09.2004).
- Reial decret 1452/2005, de 2 de desembre, pel qual es regula l'ajuda econòmica establida en l'article 27 de la Llei 1/2004.
- Llei 4/2015, de 27 d'abril, de l'Estatut de la víctima.

Àmbit Autonòmic:

- Llei Orgànica 5/1982, d'1 de juliol, d'Estatut d'Autonomia de la Comunitat Valenciana.

 GENERALITAT VALENCIANA <small>VICEPRESIDENCIA Y CONSEJERÍA DE IGUALDAD Y POLÍTICAS INCLUSIVAS</small>	PROTOCOL D' ACTUACIÓ CONTRA LA VIOLÈNCIA DE GÈNERO EN CENTRES DE PERSONES MAJORS DE LA GVA	
DIRECCIÓ GENERAL DE SERVEIS SOCIALS I PERSONES AMB SITUACIÓ DE DEPENDÈNCIA Ciutat Administrativa 9 d'Octubre Torre 3 PLANTA 1 Carrer Castan Tobeñas, nº 77 46018 VALÈNCIA		PROVGRESI MAJOR
	Data creació :	01/07/2017
	Data revisió :	00/00/00

- Llei 5/1997, de 25 de juny, per la qual es regula el Sistema de Serveis Socials en l'àmbit de la Comunitat Valenciana.

- Llei 9/2003, de 2 d'abril, de la Generalitat, per a la Igualtat entre Dones i Homes. Capítol VI del Títol II sobre actuació administrativa en matèria de la violència contra les dones, articles del 33 al 39. (DOCV núm. 4474 de 04.04.2003).

- Ordre de 3 de maig de 2007, de la Conselleria de Benestar Social, per la qual es regula l'ajuda econòmica a favor de les víctimes de violència de gènere, establida en l'article 27 de la Llei Orgànica 1/2004, de 28 de desembre, de Mesures de Protecció Integral contra la Violència de Gènere. (DOCV núm. 5507 de 08.05.2007)

- Llei 7/2012, de 23 de novembre, de la Generalitat, Integral contra la Violència sobre la Dona en l'Àmbit de la Comunitat Valenciana. (DOCV núm. 6912 de 28.11.2012).

- Decret 63/2014, de 25 d'abril, del Consell, pel qual s'aprova el reglament per al reconeixement de les indemnitzacions i les ajudes econòmiques a les víctimes de violència sobre la dona, previstes en la Llei 7/2012, de 23 de novembre, de la Generalitat, Integral contra la Violència sobre la Dona en l'Àmbit de la Comunitat Valenciana.(DOCV núm. 7264 de 30.04.2014)

7- RESPONSABILITAT

De conformitat amb l'art. 259 de la Llei d'Enjudiciament Criminal, la persona que presencie la perpetració de qualsevol delictes públic està obligada a posar-ho en coneixement del Jutge o funcionari Fiscal més pròxim. Igualment aquesta obligació s'estableix en l'art. 262 per a aquelles persones que per raó del seu càrrec, professió o ofici tingueren notícies d'algun delictes públic.

 GENERALITAT VALENCIANA <small>VICEPRESIDENCIA Y CONSEJERÍA DE IGUALDAD Y POLÍTICAS INCLUSIVAS</small>	PROTOCOL D' ACTUACIÓ CONTRA LA VIOLÈNCIA DE GÈNERO EN CENTRES DE PERSONES MAJORS DE LA GVA	
DIRECCIÓ GENERAL DE SERVEIS SOCIALS I PERSONES AMB SITUACIÓ DE DEPENDÈNCIA Ciutat Administrativa 9 d'Octubre Torre 3 PLANTA 1 Carrer Castan Tobeñas, nº 77 46018 VALÈNCIA		PROVGRESI MAJOR
	Data creació :	01/07/2017
	Data revisió :	00/00/00

8- CARÀCTER

Donada la destinació i finalitat d'aquesta intervenció, es reconeix amb aquest procediment el seu caràcter prioritari i rellevant i per tant la importància d'una ràpida actuació davant la detecció d'una situació de risc. Suposa intervenir en el centre residencial per a eliminar els factors de riscos detectats i promoure els factors de protecció de la dona major.

9- TEMPORALITAT

Aquest procediment tindrà lloc en qualsevol moment que la direcció i professionals del centre residencial tinguen coneixement que una dona major pugua trobar-se en situació de violència de gènere.

10- SISTEMA OPERATIU

El procediment d'actuació davant una possible situació de violència de gènere en centres residencials per a persones majors, es descriu mitjançant un diagrama de flux, quadres descriptius de les accions que contenen, així com dels possibles documents orientatius o necessaris en la intervenció al llarg de tot el procés.

11- COORDINACIÓ AMB LA DIRECCIÓ GENERAL DE L'INSTITUT DE LES DONES I PER LA IGUALTAT DE GÈNERE

En el procediment d'actuació davant una situació de violència de gènere, es donarà trasllat a la Direcció General de l'Institut Valencià dels Dones i per la Igualtat de Gènere conforme als canals establits per al seu registre en el sistema, específicament al telèfon 900580888.

12- FLUXGRAMA

(ver annexe)

 GENERALITAT VALENCIANA <small>VICEPRESIDENCIA Y CONSEJERÍA DE IGUALDAD Y POLÍTICAS INCLUSIVAS</small>	PROTOCOL D' ACTUACIÓ CONTRA LA VIOLÈNCIA DE GÈNERO EN CENTRES DE PERSONES MAJORS DE LA GVA	
DIRECCIÓ GENERAL DE SERVEIS SOCIALS I PERSONES AMB SITUACIÓ DE DEPENDÈNCIA Ciutat Administrativa 9 d'Octubre Torre 3 PLANTA 1 Carrer Castan Tobeñas, nº 77 46018 VALÈNCIA		PROVGRESI MAJOR
	Data creació :	01/07/2017
	Data revisió :	00/00/00

13.-BIBLIOGRAFIA:

Barba Martínez, J. M., Ferrer Prior, V., Gea Serrano, A., Guillén Martínez, R. M., López Asensio, C., & Tourné García, M. Protocol regional de prevenció i detecció de violència en la dona major de 65 anys. Murcia: Institut de la Dona de la Regió de Murcia.

Celdrán, M. (2013). La violència cap a la dona major: Revisió bibliogràfica. *Papers Del Psicòleg*, 34(1), 57-64.

Generalitat Valenciana. Conselleria de Sanitat. 2008. Protocol per a l'Atenció Sanitària de la Violència de Gènere.

Generalitat Valenciana. Conselleria de Benestar Social. 2008. Protocol d'Actuació per a l'Atenció de les Dones Víctimes de Violència de Gènere.

Institut de la Dona d'Extremadura. Guia d'Actuació per a l'Atenció de la Violència de Gènere en la 3ª Edat. s.f.

Institut de la Dona d'Extremadura. Manual per a la Detecció i Atenció de la Violència de Gènere en la 3ª Edat. s.f.

Ministeri de Sanitat, Serveis Socials i Igualtat. Protocol d'Actuació contra la Violència de Gènere en els Centres de l'IMSERSO. Disponible en: http://www.imserso.es/interpresent3/groups/imserso/documents/binario/im_102206.pdf

 GENERALITAT VALENCIANA <small>VICEPRESIDENCIA Y CONSEJERÍA DE IGUALDAD Y POLÍTICAS INCLUSIVAS</small>	PROTOCOL D' ACTUACIÓ CONTRA LA VIOLÈNCIA DE GÈNERO EN CENTRES DE PERSONES MAJORS DE LA GVA	
DIRECCIÓ GENERAL DE SERVEIS SOCIALS I PERSONES AMB SITUACIÓ DE DEPENDÈNCIA Ciutat Administrativa 9 d'Octubre Torre 3 PLANTA 1 Carrer Castan Tobeñas, nº 77 46018 VALÈNCIA		PROVGRESI MAJOR
	Data creació :	01/07/2017
	Data revisió :	00/00/00

14.-ÍNDEX DE DOCUMENTS ANNEXOS:

A - Fitxes descriptives del procés

- Fitxes descriptives del procés

B - Models documents per al procediment

- DOC. nº 1 Informe inicial/seguiment.
- DOC. nº 2 Qüestionari tipus davant sospita.
- DOC. nº 3 Comunicació al Jutjat sobre presumpta incapacitat.
- DOC. nº 4 Comunicació a Fiscalia sobre possible delictes de violència de gènere
- DOC. nº 5 Informe individualitzat de la situació.
- DOC. nº 6 Telèfons d'interès.

 GENERALITAT VALENCIANA <small>VICEPRESIDENCIA Y CONSEJERÍA DE IGUALDAD Y POLÍTICAS INCLUSIVAS</small>	PROTOCOL D' ACTUACIÓ CONTRA LA VIOLÈNCIA DE GÈNERO EN CENTRES DE PERSONES MAJORS DE LA GVA	
DIRECCIÓ GENERAL DE SERVEIS SOCIALS I PERSONES AMB SITUACIÓ DE DEPENDÈNCIA Ciutat Administrativa 9 d'Octubre Torre 3 PLANTA 1 Carrer Castan Tobeñas, nº 77 46018 VALÈNCIA		PROVGRESI MAJOR
	Data creació :	01/07/2017
	Data revisió :	00/00/00

FITXES DESCRIPTIVES DEL PROCÉS

DETECCIÓ	
Objectius	
Reconèixer, identificar i visualitzar la situació de Violència de Gènere.	
Actuacions Prioritàries	
<ul style="list-style-type: none"> Comunicació a la Direcció del Centre. Determinació del professional amb coneixement de la problemàtica de violència de gènere per a la valoració inicial. Entrevista amb la Dona Major. Entrevista amb altres professionals del centre. Entrevista amb la presumpta persona responsable del maltractament. Registre indicadors d'alerta. Valoració i determinació inicial de risc. 	
Possibles Instruments a utilitzar	
<ul style="list-style-type: none"> Indicadors de sospita. Qüestionari de sospita. Qüestionaris per a la valoració cognitiva de la dona major. Telèfon d'atenció 900580888 o 016 o Centres 24 hores. Informe valoració inicial del cas. 	

DIRECCIÓ GENERAL DE SERVEIS SOCIALS I
PERSONES AMB SITUACIÓ DE DEPENDÈNCIA
Ciutat Administrativa 9
d'Octubre Torre 3 PLANTA 1
Carrer Castan Tobeñas, nº 77
46018 VALÈNCIA

**PROVGRESI
MAJOR**

Data creació : 01/07/2017

Data revisió : 00/00/00

DIAGNÒSTIC /VALORACIÓ

Objetius

Confirmar o no la sospita de violència de gènere, realitzant una valoració integral de la dona major que permeta identificar clarament el/els tipus de maltractament que ens permetran fer un diagnòstic i pronòstic de la situació.

Actuacions Prioritàries

- Arreplegar la informació de la situació de forma exhaustiva valorant la situació des d'una perspectiva física, cognitiva, emocional i sociofamiliar.
- Coordinació amb altres professionals del centre.
- Realitzar diagnòstic i pronòstic de la situació.
- Determinar el nivell de risc de la dona major.
- Valoració de la capacitat cognitiva de la dona major i la seua situació de dependència.
- Establir contacte amb l'entorn familiar o xarxa de suport social de la dona major diferents de la parella o cònjuge.

Possibles Instruments a utilitzar

- Qüestionaris per a la valoració cognitiva de la dona major.
- Informes d'altres serveis.
- Entrevista en profunditat (adaptada si escau)
- Informe mèdic per presumpta violència de gènere.

DIRECCIÓ GENERAL DE SERVEIS SOCIALS I
PERSONES AMB SITUACIÓ DE DEPENDÈNCIA
Ciutat Administrativa 9
d'Octubre Torre 3 PLANTA 1
Carrer Castan Tobeñas, nº 77
46018 VALÈNCIA

**PROVGRESI
MAJOR**

Data creació : 01/07/2017

Data revisió : 00/00/00

INTERVENCIÓ SENSE RISC IMMEDIAT

Objectius

Eliminar i reduir el procés o les conseqüències de la situació de violència de gènere ja establides, minimitzant les seqüeles i sofriments causats.

Actuacions Prioritàries

- Garantir la seguretat de la dona major.
- Proporcionar l'assistència inicial necessària (ex. contenció emocional, atenció sanitària sobre cures bàsiques, atenció psicològica).
- Informar a la dona i si escau a l'entorn familiar dels processos, recursos i actuacions a desenvolupar.
- Coordinació amb altres àrees d'atenció per a l'elaboració, implementació i seguiment del pla d'intervenció.
- Acompanyar en els processos i en la presa de decisions a la dona major i a l'entorn familiar si escau.
- Implicar a l'entorn familiar i a la xarxa de suport social.

Possibles Instruments a utilitzar

- Entrevistes.
- Comunicació de presumpta incapacitat (si és procedent).
- Comunicació a fiscalia sobre el possible delictes de violència de gènere.
- Emenament de l'informe de remissió.
- Informes d'altres àrees per acreditar la situació de violència de gènere davant les comunicacions amb el sistema judicial.

 GENERALITAT VALENCIANA <small>VICEPRESIDENCIA Y CONSEJERIA DE IGUALDAD Y POLÍTICAS INCLUSIVAS</small>	PROTOCOL D' ACTUACIÓ CONTRA LA VIOLÈNCIA DE GÈNERO EN CENTRES DE PERSONES MAJORS DE LA GVA		
	DIRECCIÓ GENERAL DE SERVEIS SOCIALS I PERSONES AMB SITUACIÓ DE DEPENDÈNCIA Ciutat Administrativa 9 d'Octubre Torre 3 PLANTA 1 Carrer Castan Tobeñas, nº 77 46018 VALÈNCIA	Data creació : 01/07/2017	PROVGRESI MAJOR
		Data revisió : 00/00/00	

INTERVENCIÓ DAVANT RISC POTENCIAL	
Objectius	<p>Proporcionar la intervenció immediata quan existisca una situació de risc potencial. La intervenció i actuació dels professionals han d'estar encaminades al cessament de la situació de maltractament procurant separar a la dona major de la presumpta persona responsable de la violència de gènere.</p>
Actuacions Prioritàries	<ul style="list-style-type: none"> Localització de la xarxa de suport familiar. Contactar amb els serveis sanitaris d'urgència, d'atenció a la violència de gènere i de seguretat pública, si és procedent. Valorar la necessitat immediata de trasllat del centre del presumpte agressor. Derivar a la Direcció Territorial de la Conselleria d'Igualtat i Polítiques Inclusives qui determinarà el procediment. Comunicació a fiscalia sobre possible delictes de violència de gènere. Comunicar si és procedent la presumpta situació d'incapacitat i si escau l'adopció de mesures cautelars.
Possibles Instruments a utilitzar	<ul style="list-style-type: none"> Comunicació de presumpta incapacitat i si escau adopció de mesures cautelars. Comunicació a fiscalia sobre el possible delictes de violència de gènere. Informe de comunicació i informe mèdic/part de lesions. Sol·licitud de valoració del trasllat de centre del presumpte agressor amb immediatesa.

INFORME INICIAL DAVAT UNA SITUACIÓ DE VIOLENCIA DE GÈNERE CONTRA LA DONA MAJOR EN UN CENTRE DEPENDENT DE LA GENERALITAT VALENCIANA

1

CENTRE	POBLACIÓ	TELÈFON
Professional autor informe:		
Data de realització		

DADES IDENTIFICACIÓ DE LA DONA MAJOR			
Nom i Cognoms		Data de naixement	DNI
	Nacionalitat	Grau dependència	Nº Exp dependència

DADES IDENTIFICACIÓ DEL POSSIBLE RESPONSABLE DE VG		
Relació familiar	Nom I Cognoms	Sospita possible responsable de la VG
Cònyuge		
Parella		

SITUACIÓ QUE MOTIVA LA COMUNICACIÓ I TIPUS DE MALTRACTAMENT			
Descripció de la situació			
Tipus de maltractament	Observat	Manifestat	
Físic	☐		
Psicològic o emocional	☐		
Abusos sexuals	☐		
Econòmic o financer	☐		
Vulneració dels drets	☐		

2

INDICADORS D'ALERTA:			
	Observat	Manifestat	
Maltractame			
Caigudes reiterades i inexplicables			
Cremades			
Ferides i contusions en diferents parts del cos			
Fractures o luxacions recurrents			
Lesions de difícil explicació o contradiccions sobre les causes			
Esgarrapades			
Pèrdua traumàtica del cabell			
Punxades			
Justificació de les lesions o disminució de la importància de les mateixes			

Maltractament sexual			
Queixa d'agressió sexual			
Infeccions de transmissió sexual			
Infeccions genitals inexplicables			
Lesions en zones genitals			
Roba interior esquinçada, tacada de sang			
Sang o arrapades a la zona genital			
Comportaments sexuals desinhibits			
Rebuig al contacte físic			

Maltractament psicològic/emocional	(discriminar l'existència de deterioració cognitiva)		
Autovaloració baixa o negativa			
Agitació, ira			
Angoixa, por, actitud temerosa			
Ansietat			
Apatia, passivitat			
Pèrdua de l'apetit			
Trastorns de la son			
Negació, actituds contradictòries o ambivalents			
Dificultats per a decidir qualsevol cosa o necessitat de consulta per a tot			
Depressió			
Intent de suïcidi			
Aïllament. No relació amb el seu entorn			
Cerca constant de l'aprovació de parella			
Escassa o nul·la intimitat			
Insults, humiliació, tracte indiferent			
Renúncia o dificultats per a parlar obertament			

INDICADORS D' ALERTA:		Observat	Manifestat
-----------------------	--	----------	------------

Maltracte econòmic			
La dona major no disposa de diners per a les seues despeses personals			
Control per part de la seua parella dels diners o de les despeses			
Desaparició de les joies i altres efectes personals de la dona major			
Pèrdua de patrimoni de la dona major			
Demanda no justificada d'incapacitat de la dona major per part de la seua parella			
Interés inusual per fer-se càrrec de la dona major o de la gestió del seu patrimoni			
Moviments inusuals en comptes o targetes de crèdit de la dona major			
Canvis sobtats de comptes bancaris o traspàs a altres dels quals la dona major no és titular			
Venda fraudulenta i enganyosa i/o estafa de béns de la dona major			
Elaboració de documents perquè ferma la dona major, però sense que ella puga explicar o entendre el propòsit d'aquests, Falsificació de la seua signatura			

Vulneració de drets			
Censura de correspondència			
Manca de respecte a la llibertat i a la intimitat de la dona major			
Manca de consideració dels desitjos o decisions de la dona major sobre aspectes vitals			
Tracte discriminatori o desconsiderat			

Indicadors associats a la persona que exerceix el possible maltractament			
Abusos de substàncies tòxiques			
Depressió			
Dificultat per a resoldre situacions estressats o difícils			
Malaltia mental			
Trastorns de personalitat			
Amb antecedents de violència familiar			
És verbalment abusiu, controlador, mostra una actitud defensiva			
Indiferència, menyspreu i/o còlera			
Impedeix que la dona major es relacione amb altres persones			
No deixa respondre a la dona major, respon en el seu lloc			
Contradiccions importants			

3

VALORACIÓ INICIAL DEL CAS:

ALTRES DADES DE INTERÉS

4

Data: _____, _____ de _____ de _____

Signatura : _____

RECEPCIÓ DE L'INFORME PER LA DIRECCIÓ

Data: _____, _____ de _____ de _____

Signatura : _____

QÜESTIONARI TIPUS DAVANT SOSPITA DE VIOLÈNCIA DE GÈNERE

Amb caràcter general, es començarà amb preguntes més generals per a anar cap a qüestions més concretes. En el cas de dones amb deterioració cognitiva o discapacitat, haurà de valorar-se cadascuna d'aquestes preguntes en funció del tipus i grau de deterioració i discapacitat que presenten:

- ¿Està satisfeta amb la seua vida?(Està contenta? En cas de deteriorament)
- ¿Es troba bé en el centre?
- ¿Creu que ha sigut una bona decisió venir ací?
- ¿Preferiria estar en un altre lloc?
- ¿Tira una mica de menys en el centre: alguna activitat, alguna cosa que li interesse, etc.?
- ¿Pot fer tranquil·lament les activitats del centre que li vénen de gust?
- ¿Li agradaria veure més als seus fills?
- ¿Hi ha alguna cosa que li tinga preocupada o trist?
- ¿Discuteix habitualment amb el seu marit, parella?
- ¿Qui maneja els seus diners?

En el cas de sospites de lesions físiques:

Aquesta lesió sol aparéixer quan es rep una espenta, colp, cort, punyada, ¿és açò el que li ha ocorregut?

¿Algú utilitza la força amb vosté?

COMUNICACIÓ DE POSSIBLE INCAPACITAT

JUTJAT DE 1ª INSTÀNCIA DE _____

_____, ____ de ____ de ____

De conformitat amb l'article 757.3 de la Llei d'Enjudiciament Civil, es posa en coneixement l'existència de possible causa d'incapacitat de

D/Sra. _____, amb la finalitat de determinar la seua capacitat, l'abast dels suports i salvaguardes que precisa, així com de les mesures cautelars pertinents.

Que a tal efecte s'adjunta:

Informe social

Informe mèdic

Document Nacional d'Identitat

Certificat de naixement

Altres _____

Persona responsable de la direcció o treballador/a social del Centre

---

COMUNICACIÓ A FISCALIA DE POSSIBLE SITUACIÓ DE VIOLÈNCIA DE GÈNERE

FISCALIA

_____, _____ de _____ de _____

De conformitat amb l'article 773,2 i 262 de la Llei d'Enjudiciament Criminal, es posa en coneixement l'existència de possible situació de violència de gènere de Sra. _____, amb la finalitat de procedir amb les actuacions pertinents i si escau es dispose de les mesures cautelars oportunes.

Que a tal efecte s'adjunta:

Informe del cas

Informe mèdic/Part de lesions

Document Nacional d'Identitat

Altres _____

Per la Direcció del Centre de Persones Majors de _____

INFORME INDIVIDUALIZAT DE LA SITUACIÓ

A – DADES DEL CENTRE				
CENTRE		POBLACIÓ		TELÈFON
E-mail:				
Professional autor informe:				
Lloc		Data de realització		

B – DADES IDENTIFICACIÓ DE LA DONA MAJOR			
Nom:		Cognoms:	
DNI:			Data de naixement
Domicili anterior a l'ingrés en el centre:			
C.P:	Població:		

C - TIPUS DE MALTRACTAMENT DETECTAT		
Tipus de maltracte	Observat	Manifestat
Físic	☐	
Psicològic o emocional	☐	
Abús sexual	☐	
Econòmic o financer	☐	
Vulneració dels drets	☐	

D – DADES DE LA PRESUMPTA PERSONA RESPONSABLE DEL MALTRACTAMENT	
Nom:	
Data de naixement:	
Data d'ingrés al centre:	
Dades de contacte:	

E - XARXA DE SUPORT (Familiar, amestat,)

Es desconeix o no té xarxa de suport

Nom i cognoms	Relació/ parentesc	Domicili	Població	Telèfon

F – PROCÉS DE LA SITUACIÓ DE MALTRACTAMENT

F1 – Detecció / Verificació del maltractament (Qui, com)

F2- Antecedents de Maltractament

F3 – Actuacions realitzades

G – VALORACIÓ DE LA SITUACIÓ

H – INFORMACIÓ A LA PERSONA INTERESSADA

Ha sigut informada del contingut de l'informe i de la seua presentació al

Jutjat/Fiscalia Ha manifestat la seua conformitat

Ha manifestat la seua disconformitat

No ha sigut informada del contingut de l'informe i de la seua presentació al
Jutjat/Fiscalia (indicar motius)

I -DOCUMENTACIÓ APORTADA

_____, de _____ de 20__

_____
Signatura: _____

TELÈFONS DE CONTACTES DIRECCIONS TERRITORIALS

DIRECCIÓ TERRITORIAL D'ALACANT	TELÈFON
UNITAT ADMINISTRATIVA	
SECCIÓ DE PERSONES MAJORS	966478280
SERVEI DE COORDINACIÓ DELS SS I AUTONOMIA PERSONAL	630010898
DIRECCIÓ TERRITORIAL DE CASTELLÓ	
UNITAT ADMINISTRATIVA	TELÈFON
SECCIÓ DE PERSONES MAJORS	964726245
SERVEI DE COORDINACIÓ DELS SS, AUTONOMIA PERSONAL I PERSONES EN DIVERSITAT FUNCIONAL	608279852
DIRECCIÓ TERRITORIAL DE VALÈNCIA	
UNITAT ADMINISTRATIVA	TELÈFON
SECCIÓ DE PERSONES MAJORS	961271596
SERVEI DE COORDINACIÓ DELS SS I AUTONOMIA PERSONAL	628152388
INSTITUT VALENCIÀ DE LES DONES I PER LA IGUALTAT DE GÈNERE	900580888

OFICINES D'ATENCIÓ A LES VÍCTIMES DEL DELICTE

PROVÍNCIA D'ALACANT

OAVD ALACANT (CIUTAT)

* **Adreça:** Av. Aguilera, 53. Palau de Justícia de Benalua. 03007 - Alacant.

* **Telèfon:** 965.935.714

* **Fax:** 965.935.872

* **Correu electrònic:** avd_ali@gva.es

OAVD ALCOI (ALACANT)

* **Adreça:** C/ Casablanca nº 5 – Pta. Baja. 03801 - Alcoi (Alacant) Retén Policia Local.

* **Telèfon:** 965.549.052

* **Fax:** 965.537.183

* **Correu electrònic:** avd_alc@gva.es

OAVD BENIDORM (ALACANT)

* **Adreça:** Passeig dels Tolls, s/n 03502 - Benidorm (Alacant). Palau de Justícia

* **Telèfon:** 966.878.822

* **Fax:** 966.878.822

* **Correu electrònic:** avd_ben@gva.es .

OAVD DÈNIA (ALACANT)

* **Adreça:** Plaça de Jaume I, s/n 03700 - Dènia (Alacant) Palau de Justícia.

* **Telèfon:** 966.428.319

* **Fax:** 966.428.319

* **Correu electrònic:** avd_den@gva.es.

OAVD ELX (ALACANT)

* **Adreça:** C/ Eucaliptus, 21 03203 - Elx (Alacant) Palau de Justícia.

* **Telèfon:** 966.917.073

* **Fax:** 966.657.125

* **Correu electrònic:** avd_elx@gva.es.

OAVD ORIHUELA (ALACANT)

* **Adreça:** Plaça Santa Llúcia, s/n. 03300 - Orihuela (Alacant) Palau de Justícia

* **Telèfon:** 965.359.588

* **Fax:** 965.359.592

* **Correu electrònic:** avd_ori@gva.es

OAVD TORREVIEJA (ALACANT)

* **Adreça** C/ Patricio Zammit, nº 50. 03182 - Torrevieja (Alacant)

* **Telèfon**: 966.926.520

* **Fax**: 965.713.173

* **Correu electrònic**: avd_tor@gva.es

PROVÍNCIA DE CASTELLÓ DE LA PLANA

OAVD CASTELLÓ (CIUTAT)

* **Adreça**: Bulevard Blasco Ibáñez, s/n, 2ª planta. 12071 – Castelló

Ciutat de la Justícia

* **Telèfon**: 964.621.686

* **Fax**: 964.621.937

* **Correu electrònic**: avd_cas@gva.es A

OAVD VILA-REAL (CASTELLÓ)

* **Adreça**: Avda. Matilde Salvador, 2 .12540 – Vila-real (Castelló)

Palau de Justícia

* **Telèfon**: 964.738.273

* **Correu electrònic**: avd_vil@gva.es

OAVD VINARÒS (CASTELLÓ)

* **Adreça**: Av Libertat, s/n. 12500 - Vinaroz (Castelló) Palau de Justicia

* **Telèfon**: 964.450.082

* **Correu electrònic**: avd_vin@gva.es

PROVÍNCIA DE VALÈNCIA

OAVD VALÈNCIA (CIUTAT)

* **Adreça** : Av. del Professor López Pinyer, 14-5ª planta Ciutat de la Justícia.

46013 - València.

* **Telèfon**: 961.927.154

* **Fax**: 961.927.155

* **Correu electrònic**: avd_val@gva.es

OAVD ALZIRA (VALÈNCIA)

* **Adreça**: Ronda Algemesí, s/n Edifici Jutjats. 46600 - Alzira (València)

* **Telèfon**: 962.469.792

* **Correu electrònic**: avd_alz@gva.es

OAVD GANDIA (VALÈNCIA)

* **Adreça**: C/ Carmelites, 2. 46702 - Gandia (València)

- * **Telèfono:** 962.959.528
- * **Fax:** 962.959.578
- * **Correu electrònic:** avd_gan@gva.es

OAVD UTIEL (VALÈNCIA)

- * **Adreça:** C/ García Berlanga, 60 – Baix. Retén Policia Local
46300 - Utiel (València)
- * **Telèfon:** 962.173.126
- * **Fax:** 962.174.506
- * **Correu electrònic:** avd_utiel@gva.es

OAVD PATERNA (VALÈNCIA)

- * **Adreça :** Avda. Vicent Mortes, nº 114. Palau de Justícia
46980 - Paterna (València)
- * **Telèfon:** 963.108.393
- * **Correu electrònic:** avd_pat@gva.es

OAVD REQUENA (VALÈNCIA)

- * **Adreça:** C/ Honrubia, s/n 46340 - Requena (València)
- * **Telèfon:** 962.300.326
- * **Fax:** 962.302.857
- * **Correu electrònic:** avd_req@gva.es

OAVD TORRENT (VALÈNCIA)

- * **Adreça:**C/ 6 de dicembre,nº11. Sede Judicial.
46900 - Torrent (València)
- * **Telèfon:** 961.552.223
- * **Fax:** 961.564.951
- * **Correu electrònic:** avd_torrent@gva.es